

**ПРОТОКОЛ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ
СЕРЕДОВИЩЕ У ТРАНСКОРДОННОМУ КОНТЕКСТІ**

Сторони цього Протоколу,

визнаючи важливість урахування екологічних міркувань, у тому числі пов'язаних зі здоров'ям населення, для розробки й прийняття планів і програм і, певною мірою, політики й законодавства;

зобов'язуючися сприяти сталому розвиткові й тому спираючися на висновки Конференції Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища та розвитку (м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія, 1992 р.), зокрема на принципи 4 і 10 Декларації Ріо-де-Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку та на Порядок денний на XXI століття, а також на результати третьої Конференції міністрів «Довкілля та здоров'я» (м. Лондон, 1999 р.) та Всесвітнього саміту зі сталого розвитку (м. Йоганнесбург, Південна Африка, 2002 р.);

пам'ятаючи про Конвенцію про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, прийняту в Еспо, Фінляндія, 25 лютого 1991 р., та про рішення II/9 її Сторін, прийняте в Софії 26–27 лютого, яким було вирішено підготувати юридично зобов'язувальний протокол про стратегічну екологічну оцінку;

визнаючи, що стратегічна екологічна оцінка повинна відігравати важливу роль у розробці й прийнятті планів, програм і, певною мірою, політики й законодавства, і що ширше застосування принципів оцінки впливу на навколишнє середовище до планів, програм, політики й законодавства ще більше зміцнить систематичний аналіз їхніх важливих

екологічних наслідків;

підтверджуючи Конвенцію про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, прийняту 25 червня 1998 р. в Оргусі, Данія, та враховуючи відповідні пункти Луккської декларації, прийнятої на першій нараді її сторін;

усвідомлюючи, таким чином, важливість забезпечення участі громадськості в стратегічній екологічній оцінці;

підтверджуючи переваги для здоров'я та добробуту теперішнього та майбутніх поколінь, які матимуть місце, якщо необхідність охорони та зміцнення здоров'я будуть враховуватись як невід'ємна частина стратегічної екологічної оцінки, та відзначаючи з урядністю роботу, яка виконується Всесвітньою організацією охорони здоров'я в цьому зв'язку,

розуміючи необхідність і важливість зміцнення міжнародного співробітництва у сфері оцінки транскордонних екологічних, у тому числі пов'язаних зі здоров'ям населення, наслідків запропонованих планів і програм і, певною мірою, політики й законодавства,

домовилися про таке:

С т а т т я 1

Мета

Метою цього Протоколу є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища, зокрема здоров'я населення, шляхом:

а) забезпечення такого стану, коли екологічні питання, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, ретельно враховуються під час розробки планів і програм;

б) сприяння розглядові питань занепокоєності стосовно екологічних

проблем, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, під час розробки політики й законодавства;

с) установа чітких, прозорих та ефективних процедур стратегічної екологічної оцінки;

д) забезпечення участі громадськості в стратегічній екологічній оцінці, а також

е) урахування за допомогою цих засобів питань занепокоєності стосовно екологічних проблем, у тому числі пов'язаних зі здоров'ям населення, під час заходів і в документах, які розробляються для забезпечення дальшого сталого розвитку.

С т а т т я 2

Визначення

Для цілей цього Протоколу:

1. «Конвенція» означає Конвенцію про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті.

2. «Сторона» означає Договірну Сторону цього Протоколу, якщо в тексті не зазначено по-іншому.

3. «Сторона походження» означає Сторону чи Сторони цього Протоколу, під юрисдикцією якої (яких) передбачається підготовка плану або програми.

4. «Сторона, якої це стосується» означає Сторону чи Сторони цього Протоколу, якої (яких), вірогідно, стосуються транскордонні екологічні, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, наслідки плану чи програми.

5. «Плани та програми» означає плани й програми та будь-які зміни до них, які:

а) вимагаються законодавчими, регулятивними або

адміністративними положеннями, а також

б) підлягають підготовці й (або) прийняттю органом або готуються органом для прийняття відповідно до офіційної процедури парламентом або урядом.

6. «Стратегічна екологічна оцінка» означає оцінку ймовірних екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, яка поєднує визначення сфери застосування екологічної доповіді та її підготовки, забезпечення участі громадськості й консультацій, а також урахування в плані чи програмі положень екологічної доповіді та результатів участі громадськості й консультацій.

7. «Екологічний наслідок, зокрема пов'язаний зі здоров'ям населення» означає будь-який наслідок для навколишнього середовища, зокрема для здоров'я населення, флори, фауни, біологічного різноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних об'єктів, матеріальних активів, культурної спадщини та взаємодії між цими чинниками.

8. «Громадськість» означає одну чи більше фізичних або юридичних осіб і, згідно з національним законодавством чи практикою, їхні об'єднання, організації або групи.

С т а т т я 3

Загальні положення

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих, регулятивних та інших належних заходів для виконання положень цього Протоколу в чітких, прозорих рамках.

2. Кожна Сторона намагається забезпечити надання офіційними особами та органами допомоги громадськості та керівництво нею з питань, які охоплюються цим Протоколом.

3. Кожна Сторона забезпечує належне визнання об'єднань, організацій і груп, які сприяють охороні довкілля, зокрема здоров'я населення, у контексті цього Протоколу, та їхню підтримку.

4. Положення цього Протоколу не впливають на право Сторони продовжувати підтримувати чи вводити додаткові заходи у зв'язку з питаннями, які охоплюються цим Протоколом.

5. Кожна Сторона сприяє цілям цього Протоколу у відповідних процесах прийняття рішень на міжнародному рівні, а також у рамках відповідних міжнародних організацій.

6. Кожна Сторона забезпечує, щоб особи, які реалізують свої права згідно з положеннями цього Протоколу, не зазнавали за свою діяльність покарань, переслідувань чи утисків у будь-якій формі. Це положення не впливає на повноваження національних судів виносити під час судових розглядів рішення про обґрунтовані витрати.

7. В обсязі відповідних положень цього Протоколу громадськість має можливість реалізовувати свої права без дискримінації за ознакою громадянства, національної належності або постійного місця проживання, а у випадку юридичної особи – без дискримінації за ознакою її зареєстрованого місцезнаходження чи фактичного центру діяльності.

С т а т т я 4

Сфера застосування, що стосується планів і програм

1. Кожна Сторона забезпечує проведення стратегічної екологічної оцінки для планів і програм, зазначених у пунктах 2, 3 й 4, які, вірогідно, можуть викликати суттєві екологічні наслідки, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення.

2. Стратегічна екологічна оцінка проводиться стосовно планів і програм, які готуються для сільського господарства, лісового господарства,

рибальства, енергетики, промисловості, зокрема гірничодобувної, транспорту, регіонального розвитку, утилізації відходів, водного господарства, зв'язку, туризму, планування розвитку міських та сільських районів або землекористування, і тих, які встановлюють структуру для згоди стосовно майбутнього розвитку проектів, перелічених у додатку I, та будь-яких інших проектів, перелічених у додатку II, що згідно з національним законодавством вимагає оцінки впливу на навколишнє середовище.

3. Стосовно планів і програм, інших, ніж ті, які є предметом пункту 2 і встановлюють структуру для згоди стосовно майбутнього розвитку проектів, стратегічна екологічна оцінка проводиться, коли Сторона приймає таке рішення згідно з пунктом 1 статті 5.

4. Стосовно планів і програм, які згадані в пункті 2 й визначають використання невеличких територій на місцевому рівні, а також стосовно незначних змін планів і програм, зазначених у пункті 2, стратегічна екологічна оцінка проводиться лише коли Сторона приймає таке рішення згідно з пунктом 1 статті 5.

5. Предметом цього Протоколу не є такі плани й програми:

а) плани й програми, єдиною метою яких є обслуговування потреб, пов'язаних з національною обороною або надзвичайними ситуаціями в цивільній сфері;

б) фінансові чи бюджетні плани й програми.

С т а т т я 5

Попередня оцінка

1. Кожна Сторона визначає, чи є вірогідність того, що плани й програми, зазначені в пунктах 3 й 4 статті 4, викличуть суттєві екологічні, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, наслідки, – або шляхом дослідження кожного випадку, або визначенням типів планів і програм, або шляхом

поєднання обох підходів. З цією метою кожна зі Сторін у будь-якому разі бере до уваги критерії, установлені в додатку III.

2. Кожна Сторона під час ужиття процедур, зазначених у пункті 1 вище, забезпечує консультування з природоохоронними органами й органами охорони здоров'я, зазначеними в пункті 1 статті 9.

3. Наскільки це є можливим, кожна Сторона згідно із цією статтею намагається надати заінтересованій громадськості можливість участі в попередній оцінці планів і програм.

4. Кожна сторона забезпечує, щоб висновки, зроблені згідно з пунктом 1, зокрема причини, за яких проведення стратегічної екологічної оцінки не вимагається, своєчасно доводилися до відома громадськості або шляхом офіційних повідомлень, або іншими відповідними засобами, такими, як електронні засоби інформації.

С т а т т я 6

Визначення сфери дії

1. Кожна Сторона встановлює механізми визначення того, яка інформація підлягає включенню до екологічної доповіді згідно з пунктом 2 статті 7.

2. Під час визначення того, яку інформацію належить уключити до екологічної доповіді, кожна Сторона забезпечує консультування з природоохоронними органами й органами охорони здоров'я, зазначеними в пункті 1 статті 9.

3. Наскільки це є можливим, кожна Сторона намагається надати заінтересованій громадськості можливість участі у визначенні відповідної інформації, яка повинна бути включена до екологічної доповіді.

Стаття 7

Екологічна доповідь

1. Кожна Сторона забезпечує підготовку екологічної доповіді стосовно планів і програм, які є предметом стратегічної екологічної оцінки.

2. В екологічній доповіді згідно з визначеннями статті 6 визначаються, описуються та матеріально оцінюються ймовірні суттєві екологічні, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, наслідки реалізації плану чи програми і його (її) доцільні альтернативи. В доповіді міститься така визначена в додатку IV інформація, яка може обґрунтовано знадобитися, беручи до уваги:

a) сучасні знання й методи оцінки;

b) зміст і рівень деталізації плану чи програми та його (її) стадію в процесі прийняття рішення;

c) інтереси громадськості, а також

d) інформаційні потреби органу, який приймає рішення.

3. Кожна Сторона забезпечує достатню якість екологічних доповідей для відповідності вимогам цього Протоколу.

Стаття 8

Участь громадськості

1. Кожна Сторона забезпечує початкові, своєчасні та ефективні можливості участі громадськості в стратегічній екологічній оцінці планів і програм, коли відкрито всі варіанти.

2. Кожна Сторона, користуючись електронними засобами інформації або іншими відповідними засобами, забезпечує своєчасне доведення до відома громадські проекту плану чи програми та екологічної доповіді.

3. Для цілей пунктів 1 і 4 кожна Сторона забезпечує виявлення кола зацікавленої громадськості, у тому числі відповідних неурядових організацій.

4. Кожна Сторона забезпечує можливість для громадськості, зазначеної в пункті 3, висловити в обґрунтовані строки свою думку стосовно проекту плану чи програми та екологічної доповіді.

5. Кожна Сторона забезпечує визначення та оприлюднення детальних механізмів інформування заінтересованої громадськості та консультацій з нею. Із цією метою кожна Сторона враховує до визначеного ступеня елементи, перелічені в додатку V.

С т а т т я 9

Консультації з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я

1. Кожна Сторона визначає органи, з якими треба проконсультуватися, і яких в силу їхніх специфічних природоохоронних обов'язків чи обов'язків з охорони здоров'я вірогідно можуть стосуватися екологічні наслідки реалізації плану чи програми, зокрема наслідки пов'язані зі здоров'ям населення.

2. Проект плану чи програми та екологічна доповідь доводяться до відома органів, зазначених у пункті 1.

3. Кожна Сторона забезпечує можливість для органів, згаданих у пункті 1, завчасно й ефективно висловити їхню думку стосовно проекту плану чи програми та екологічної доповіді.

4. Кожна Сторона визначає детальні механізми інформування природоохоронних органів та органів охорони здоров'я, зазначених у пункті 1, та консультацій з ними.

Стаття 10

Транскордонні консультації

1. У випадках, коли Сторона походження вважає, що реалізація плану або програми, вірогідно, викличе суттєві транскордонні екологічні наслідки, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, або коли про це просить Сторона, яку, вірогідно, суттєво стосуватимуться такі наслідки, Сторона походження якомога раніше до прийняття плану чи програми повідомляє про це Стороні, якої це стосується.

2. У такому повідомленні міститься, *inter alia*:

а) проект плану чи програми та екологічна доповідь, у тому числі інформація про їхні можливі транскордонні екологічні наслідки, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, а також

б) інформація стосовно процедури прийняття рішень, у тому числі зазначення обґрунтованого графіку передачі зауважень.

3. Сторона, якої це стосується, у визначений у повідомленні строк повідомляє Стороні походження, чи бажає вона розпочати консультації до прийняття плану чи програми, і, якщо таке бажання виявлене, то заінтересовані Сторони розпочинають консультації стосовно ймовірних транскордонних екологічних, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, наслідків реалізації плану чи програми та заходів, що передбачаються для запобігання несприятливим наслідкам, їхнього скорочення чи пом'якшення.

4. Коли такі консультації мають місце, заінтересовані Сторони домовляються про детальні механізми забезпечення поінформованості заінтересованої громадськості та органів Сторони, якої це стосується, зазначених у пункті 1 статті 9, та можливості для них в обґрунтовані строки повідомити свою думку стосовно проекту плану чи програми та стосовно екологічної доповіді.

Стаття 11

Рішення

1. Кожна Сторона під час затвердження плану або програми належним чином забезпечує врахування:

а) висновків екологічної доповіді;

б) заходів із запобігання несприятливим наслідкам, визначеним в екологічній доповіді, їхнього скорочення або пом'якшення, а також

с) зауважень, отриманих згідно зі статтями 8 – 10.

3. Кожна Сторона після затвердження плану чи програми забезпечує інформування громадськості, органів, зазначених у пункті 1 статті 9, та Сторін, з якими згідно зі статтею 10 проводилися консультації, та надання їм плану чи програми разом зі стислим викладом того, яким чином там було враховано екологічні міркування, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, наскільки взято до уваги зауваження, отримані згідно зі статтями 8 – 10, а також причини для його (її) прийняття в світлі розгляду доцільних альтернатив.

Стаття 12

Моніторинг

1. Кожна Сторона проводить моніторинг суттєвих екологічних, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, наслідків реалізації планів та програм, прийнятих згідно зі статтею 11, з метою, *inter alia*, виявлення на ранній стадії непередбачених несприятливих наслідків та забезпечення можливості вжиття належних заходів для виправлення ситуації.

2. Згідно з національним законодавством результати здійсненого моніторингу повинні доводитися до відома органів, зазначених у пункті 1 статті 9, та громадськості.

Стаття 13

Політика та законодавство

1. Кожна Сторона намагається настільки, наскільки це можливо, забезпечити розгляд і врахування питань екологічної занепокоєності, зокрема пов'язаної зі здоров'ям, під час підготовки її пропозицій стосовно політики й законодавства, які, вірогідно, викличуть суттєві екологічні наслідки, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення.

2. У разі застосування положень пункту 1 кожна Сторона розглядає відповідні принципи та елементи цього Протоколу.

3. Кожна Сторона у відповідних випадках визначає практичні механізми розгляду та врахування згідно з пунктом 1 питань екологічної занепокоєності, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, беручи до уваги необхідність забезпечення прозорості процесу прийняття рішень.

4. Кожна сторона надає Нараді Сторін Конвенції, яка діє як Рада Сторін цього Протоколу, доповіді про застосування нею цієї статті.

Стаття 14

Рада Сторін Конвенції, яка діє як

Рада Сторін цього Протоколу

1. Рада Сторін Конвенції діє як Рада Сторін цього Протоколу. Перша Рада Сторін Конвенції, що діє як Рада Сторін цього Протоколу, скликається не пізніше ніж через один рік з дня набрання чинності цим Протоколом й у зв'язку з нарадою Сторін Конвенції, якщо проведення останньої призначене протягом цього періоду. Подальші наради Сторін Конвенції, що діють як Рада Сторін цього Протоколу, проводяться у зв'язку з нарадами Сторін Конвенції, якщо тільки Рада Сторін Конвенції, що діє як Рада Сторін цього Протоколу, не прийме іншого рішення.

2. Сторони Конвенції, що не є Сторонами цього Протоколу, можуть брати участь у роботі будь-якого засідання Наради Сторін Конвенції, що діє як Нарада Сторін цього Протоколу, як спостерігачі. Коли Нарада Сторін Конвенції діє як Нарада Сторін цього Протоколу, рішення за цим Протоколом приймаються лише Сторонами цього Протоколу.

3. Коли Нарада Сторін Конвенції діє як Нарада Сторін цього Протоколу, будь-який член Бюро Наради Сторін, що представляє будь-яку Сторону Конвенції, яка на цей момент не є Стороною цього Протоколу, замінюється іншим членом, який обирається Сторонами цього Протоколу з таких Сторін.

4. Нарада Сторін Конвенції, що діє як Нарада Сторін цього Протоколу, регулярно розглядає реалізацію цього Протоколу й із цією метою:

а) проводить огляд політики стосовно стратегічної екологічної оцінки та методологічних підходів до неї з погляду дальшого вдосконалення процедур, передбачених цим Протоколом;

б) здійснює обмін інформацією стосовно досвіду, накопиченого під час проведення стратегічної екологічної оцінки та реалізації цього Протоколу;

в) у відповідних випадках заручається послугами та співробітництвом з боку компетентних органів, які мають досвід стосовно досягнення цілей цього Протоколу;

г) створює такі допоміжні органи, які вважає необхідними для реалізації цього Протоколу;

д) у разі необхідності розглядає та затверджує пропозиції стосовно внесення поправок до цього Протоколу, а також

е) розглядає будь-які додаткові заходи та вживає їх, зокрема заходи, що підлягають спільному здійсненню згідно із цим Протоколом та Конвенцією, які можуть бути потрібними для досягнення цілей цього Протоколу.

5. Правила процедури Наради Сторін Конвенції застосовуються до цього Протоколу *mutatis mutandis*, якщо тільки Нарада Сторін, що діє як Нарада Сторін цього Протоколу, не прийме консенсусом іншого рішення.

6. На своїй першій зустрічі Нарада Сторін Конвенції, що діє як Нарада Сторін цього Протоколу, розглядає та затверджує порядок застосування до цього Протоколу процедури розгляду дотримання Конвенції.

7. Кожна Сторона через проміжки часу, які буде встановлено Народою Сторін Конвенції, що діє як Нарада Сторін цього Протоколу, надає Нараді сторін Конвенції, що діє як Нарада Сторін цього Протоколу, доповіді про заходи, ужиті нею для реалізації Протоколу.

С т а т т я 15

Зв'язок з іншими міжнародними угодами

Відповідні положення цього Протоколу застосовуються без протиріччя положенням Конвенцій ЄЕК ООН про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті та про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

С т а т т я 16

Право голосу

1. За винятком випадків, передбачених нижче у пункті 2, кожна Сторона цього Протоколу має один голос.

2. З питань у межах своєї компетенції регіональні організації економічної інтеграції реалізують своє право голосу кількістю голосів, рівної числу їхніх держав-членів, які є Сторонами цього Протоколу. Такі організації не реалізують свого права голосу, якщо це право реалізують

їхні держави, і навпаки.

С т а т т я 17

Секретаріат

Секретаріат, створений згідно зі статтею 13 Конвенції, виконує функції секретаріату цього Протоколу, а пункти «а»—«с» статті 13 Конвенції стосовно функцій секретаріату застосовуються *mutatis mutandis* до цього Протоколу.

С т а т т я 18

Додатки

Додатки до цього Протоколу складають його невід'ємну частину.

С т а т т я 19

Поправки до Протоколу

1. Будь-яка Сторона може пропонувати поправки до цього Протоколу.
2. За умови дотримання положень пункту 3 процедура внесення та затвердження поправок до Конвенції, а також набрання ними чинності, яку викладено в пунктах 2–5 статті 14 Конвенції, застосовується *mutatis mutandis* до поправок до цього Протоколу.
3. Для цілей цього Протоколу три чверті Сторін, потрібні для набрання поправкою чинності для Сторін, які її ратифікували, затвердили чи прийняли, вираховуються на основі числа Сторін на момент прийняття поправки.

С т а т т я 20

Вирішення спорів

Положення статті 15 Конвенції про врегулювання спорів застосовуються

до цього Протоколу *mutatis mutandis*.

Стаття 21

Підписання

Цей Протокол відкритий для підписання в м. Київ (Україна) з 21 по 23 травня 2003 р., а потім у центральних установах Організації Об'єднаних Націй у м. Нью-Йорк до 31 грудня 2003 року, державами – членами Європейської економічної комісії, а також державами, які мають консультативний статус при Європейській економічній комісії згідно з пунктами 8 та 11 резолюції 36 (IV) Економічної і Соціальної Ради від 28 березня 1947 р., і регіональними організаціями економічної інтеграції, створеними суверенними державами – членами Європейської економічної комісії, яким їхні держави-члени передали компетенцію з питань, які регулюються цим Протоколом, у тому числі компетенцію укладати угоди, що стосуються таких питань.

Стаття 22

Депозитарій

Депозитарієм цього Протоколу виступає Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 23

Ратифікація, прийняття, затвердження та приєднання

1. Цей Протокол є предметом ратифікації, прийняття або затвердження державами-підписантами та регіональними організаціями економічної інтеграції, зазначеними у статті 21.

2. Цей Протокол відкритий для приєднання з 1 січня 2004 р. для держав

та регіональних організацій економічної інтеграції, зазначених у статті 21.

3. Будь-яка інша держава, не згадана в пункті 2 вище, яка є державою – членом Організації Об'єднаних Націй, може приєднатися до Протоколу після затвердження Народою Сторін Конвенції, що діє як Народа Сторін Протоколу.

4. Будь-яка організація економічної інтеграції, зазначена у статті 21, яка стає Стороною цього Протоколу тоді, коли жодна з її держав-членів не є Стороною цього Протоколу, є зв'язаною всіма зобов'язаннями стосовно цього Протоколу. Якщо одна чи більше держав – членів такої організації є Сторонами цього Протоколу, то така організація та її держави-члени приймають рішення про свою відповідну відповідальність за виконання своїх зобов'язань за цим Протоколом. У таких випадках така організація та її держави-члени не можуть одночасно реалізовувати свої права за цим Протоколом.

5. У своїх документах про ратифікацію, прийняття, затвердження чи приєднання регіональні організації економічної інтеграції, зазначені у статті 21, роблять заяву про межу своєї компетенції з питань, які регулюються цим Протоколом. Ці організації також інформують Депозитарія про будь-яку відповідну зміну меж своєї компетенції.

Стаття 24

Набрання чинності

1. Цей Протокол набирає чинності на дев'яностий день після здачі на збереження шістнадцятого документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання.

2. Для цілей викладеного вище пункту 1 будь-який документ, зданий на збереження будь-якою регіональною організацією економічної інтеграції, зазначеною у статті 21, не вважається як такий, що є додатковим до

документів, зданих на збереження державами – членами такої організації.

3. Для кожної з держав чи організації економічної інтеграції, зазначених у статті 21, які ратифікують, приймають або затверджують цей Протокол або приєднуються до нього після здачі на збереження шістнадцятого документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання, Протокол набирає чинності на дев'яностий день після здачі на збереження такою державою або організацією свого документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання.

4. Цей Протокол застосовується до планів, програм, політики та законодавства, перший офіційний документ про підготовку яких було прийнято після дати набрання чинності цим Протоколом. Якщо Сторона, у межах юрисдикції якої планується розробити план, програму, політику або законодавство, належить до Сторін, до яких застосовується пункт 3, то цей Протокол застосовується до планів, програм, політики та законодавства, перший офіційний документ про підготовку яких було прийнято після дати набрання чинності цим Протоколом для цієї Сторони.

С т а т т я 25

Вихід із Протоколу

У будь-який час після того, як мине чотири роки з дня набрання чинності цим Протоколом для будь-якої зі Сторін, ця Сторона може вийти з Протоколу, подавши письмове повідомлення Депозитарієві. Будь-який такий вихід набирає чинності на дев'яностий день після дати отримання повідомлення Депозитарієм. Будь-який такий вихід не впливає на застосування статей 5–9, 11 і 13 стосовно стратегічної екологічної оцінки згідно із цим Протоколом, яка вже реалізується, або застосування статті 10 у зв'язку з повідомленням чи проханням, які вже було зроблено до того, як такий вихід набирає чинності.

Стаття 26

Автентичні тексти

Оригінал цього Протоколу, англійський, російський та французький тексти якого є рівноавтентичними, здається на зберігання Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй.

НА ПОСВІДЧЕННЯ ЧОГО ті, що підписалися нижче, належним чином на те вповноважені, підписали цей Протокол.

Учинено в м. Київ (Україна) двадцять першого травня дві тисячі третього року.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК І

Перелік проектів, зазначених у пункті 2 статті 4

1. Нафтопереробні заводи (за винятком підприємств, які виробляють лише мастильні матеріали з сирової нафти) і установки для газифікації та скраплення вугілля чи горючих сланців продуктивністю 500 метричних тон на добу чи більше.

2. Теплові електростанції та інші установки для спалювання з тепловою потужністю 300 мегават чи більше, а також атомні електростанції та інші ядерні реактори (за винятком дослідних установок для виробництва та переробки матеріалів, що діляться та відтворюються, максимальна потужність яких не перевищує 1 кіловата постійного теплового навантаження).

3. Установки, призначені виключно для виробництва чи збагачення ядерного палива, регенерації опроміненого ядерного палива або для збирання, видалення та переробки радіоактивних відходів.

4. Великі установки для початкової виплавки чавуну й сталі, та для виробництва кольорових металів.

5. Установки для добування азбесту, а також для переробки та перетворення азбесту й продуктів, що містять азбест: для азбестоцементних продуктів – з річним виробництвом понад 20 000 метричних тон готової продукції; для фрикційних матеріалів – з річним виробництвом понад 50 метричних тон готової продукції; для інших видів застосування азбесту – понад 200 метричних тон на рік.

6. Хімічні комбінати повного циклу.

7. Будівництво автомагістралей, швидкісних доріг*, ліній дальнього залізничного сполучення та аеропортів** з довжиною злітно-посадкових смуг 2 100 метрів чи більше.

8. Нафто- й газопроводи великого діаметру.

9. Торгові порти, а також внутрішні водні шляхи та порти для внутрішнього судноплавства, що дозволяють прохід суден тоннажністю понад 1 350 метричних тон.

10. Установки з ліквідації відходів для спалювання, хімічної переробки чи захоронення токсичних та небезпечних відходів.

11. Великі греблі та водосховища.

12. Діяльність із забору підземних вод у випадку, коли річний об'єм забраної води досягає 10 мільйонів кубічних метрів чи більше.

13. Виробництво целюлози та паперу з отриманням за день 200 чи більше метричних тон продукції, що пройшла повітряне сушіння.

14. Великомасштабне видобування, виділення та переробка на місці металевих руд або вугілля.

15. Видобування вуглеводнів із морських родовищ.

16. Великі склади для збереження нафтових, нафтохімічних та хімічних продуктів.

17. Вирубання лісу на великих площах.

*Для цілей цього Протоколу:

– «Автомагістраль» означає дорогу, спеціально розроблену й побудовану для автомобільного руху, яка не обслуговує власність, з котрою межує, і яка:

а) має, окрім спеціальних ділянок або тимчасово, окремі проїзні частини для двох напрямків руху, відокремлені одна від одної роздільною смугою, не призначеною для руху або, у виключних випадках, іншими засобами;

б) не перетинається на одному рівні з жодною дорогою, залізницею або трамвайними коліями, або пішохідними доріжками, і

с) спеціально позначена як автомагістраль.

– «Швидкісна дорога» означає дорогу, виділену для автомобільного руху, яка доступна для в'їзду лише з транспортних розв'язок або регульованих перехресть, і на якій, зокрема, заборонено зупинку й паркування на проїзній (проїзних) частині (частинах).

**Для цілей цього Протоколу термін «аеропорт» означає аеропорт, що відповідає визначенню, яке міститься в Чиказькій конвенції 1944 року про створення Міжнародної організації цивільної авіації.

ДОДАТОК II

Будь-які інші проекти, зазначені в пункті 2 статті 4

1. Проекти з реструктуризації землеволодінь у сільській місцевості.
2. Проекти з використання необробленої землі або частково освоєних земель для інтенсивного ведення сільськогосподарської діяльності.
3. Проекти використання водних ресурсів для сільського господарства, у тому числі проекти зрошення та дренажу земель.
4. Об'єкти інтенсивного ведення тваринництва (зокрема, птахівництва).
5. Початкове заліснення та знеліснення з метою переходу до інших видів землекористування.
6. Інтенсивне розведення риби.
7. Атомні електростанції та інші атомні реактори*, у тому числі демонтаж або вивід з експлуатації таких електростанцій або реакторів (за винятком дослідних установок для виробництва та переробки матеріалів, що діляться та відтворюються, максимальна потужність яких не перевищує 1 кіловата постійного теплового навантаження), які не включено до додатку I.
8. Будівництво повітряних ліній електропередач з напругою 220 кіловольт чи більше й протяжністю 15 кілометрів чи більше та інші проекти передачі електроенергії повітряними кабельними лініями.
9. Промислові установки для виробництва електроенергії, пари та гарячої води.
10. Промислові установки для транспортування газу, пари та гарячої води.
11. Наземне зберігання викопних видів палива та природного газу.
12. Підземне зберігання горючих газів.
13. Промислове брикетування вугілля та бурого вугілля.

14. Гідроенергоблоки.
15. Установки для використання енергії вітру для виробництва електроенергії (вітряні електростанції).
16. Установки, не включені до додатку I, які призначені:
 - для виробництва чи збагачення ядерного палива;
 - для обробки опроміненого ядерного палива;
 - для остаточного вилучення опроміненого ядерного палива;
 - виключно для остаточного видалення радіоактивних відходів;
 - виключно для зберігання (запланованого на період понад 10 років) опроміненого ядерного палива в інших місцях за межами території промислового об'єкту, або
 - для переробки та зберігання радіоактивних відходів.
17. Кар'єри, місця видобування відкритим способом та місця видобування торфу, не включені до додатку I.
18. Підземні гірничі виробки, не включені до додатку I.
19. Видобування мінеральної сировини шляхом морського чи річкового драгування.
20. Глибоководне буріння (зокрема, геотермальне буріння, буріння для зберігання ядерних відходів, буріння для забезпечення водопостачання) за винятком буріння для дослідження стабільності ґрунту.
21. Наземні промислові установки для видобування вугілля, нафти, природного газу та руд, а також горючих сланців.
22. Заводи повного циклу для початкової виплавки чавуну й сталі, не включені до додатку I.

*Для цілей цього Протоколу атомні електростанції та інші атомні реактори перестають бути такими установками, коли все ядерне паливо та інші радіаційно забруднені елементи остаточно видалено з промислового майданчика установки.

23. Установки для виробництва граничного чавуну або сталі (первинна або вторинна плавка), зокрема неперервного розливання.

24. Установки для обробки чорних металів (стани гарячої прокатки, молоти для кузні, нанесення захисних розпилених металевих покриттів).

25. Ливарні чорних металів.

26. Установки для виробництва нерафінованих кольорових металів з руд, концентратів або вторинної сировини з використанням металургійних, хімічних або електролітичних процесів, не включених до додатку І.

27. Установки для плавки, зокрема легування, кольорових металів, за винятком дорогоцінних металів, у тому числі рекуперованих продуктів (рафінування, ливарне виробництво, і т.п.), не включені до додатку І.

28. Установки для поверхневої обробки металів та пластичних матеріалів із використанням електролітичних або хімічних процесів.

29. Виробництво та збирання автотранспортних засобів і виробництво автомобільних двигунів.

30. Суднобудівні верфі.

31. Об'єкти для будівництва та ремонту повітряних суден.

32. Виробництво залізничного обладнання.

33. Штампування з використанням вибухових речовин.

34. Установки для випалу та агломерації металічних руд.

35. Коксові печі (суха дистиляція вугілля).

36. Установки для виробництва цементу.

37. Установки для виробництва скла, зокрема скловолокна.

38. Установки для плавлення мінеральних речовин, зокрема виробництва мінеральних волокон.

39. Виробництво керамічної продукції шляхом обпалу, зокрема покрівельної черепиці, цегли, вогнестійкої цегли, керамічної плитки, керамічних або порцелянових виробів.

40. Установки для виробництва хімікатів чи обробки проміжних продуктів, не включені до додатку І.

41. Виробництво пестицидів та фармакологічних продуктів, фарб та лаків, еластомерів та пероксидів.

42. Установки для зберігання нафти, нафтохімічних або хімічних продуктів, не включені до додатку І.

43. Виробництво рослинних і тваринних масел і жирів.

44. Упаковка та консервування тваринних та рослинних продуктів.

45. Виробництво молочних продуктів.

46. Пивоварство та солодощення.

47. Виробництво кондитерських виробів та сиропів.

48. Потужності для забою тварин.

49. Установки для промислового виробництва крохмалю.

50. Фабрики для виробництва рибної муки та рибного жиру.

51. Цукрові заводи.

52. Промислові підприємства для виробництва целюлози, паперу та картону, не включені до додатку І.

53. Установки для попередньої обробки та фарбування волокон і тканин.

54. Установки для фарбування шкір та шкур.

55. Установки для обробки та виробництва целюлози.

56. Виробництво та обробка продуктів на основі еластомерів.

57. Установки для виробництва штучних мінеральних волокон.

58. Установки для рекуперації або знищення вибухових речовин.
59. Установки для виробництва азбесту та виробів з азбесту, не включені до додатку І.
60. Скотобійні.
61. Випробувальні стенди для двигунів, турбін та реакторів.
62. Постійно діючі гоночні та випробувальні полігони для автотранспортних засобів.
63. Трубопроводи для транспортування газу або нафти, не включені до додатку І.
64. Трубопроводи для транспортування хімікатів діаметром більше 800 мм та протяжністю більше 40 км.
65. Будівництво залізниць та інтермодальних перевантажувальних об'єктів, а також інтермодальних терміналів, не включених до додатку І.
66. Будівництво трамвайних колій, надземних та підземних залізниць, підвісних або аналогічних ліній особливого типу, що використовуються виключно або в основному для пасажирських перевезень.
67. Будівництво доріг, у тому числі вирівнювання та (або) розширення будь-якої існуючої дороги, не включене до додатку І.
68. Будівництво гаваней та портових споруд, зокрема риболовних гаваней, не включене до додатку І.
69. Будівництво внутрішніх водних шляхів та портів для внутрішнього судноплавства, не включених до додатку І.
70. Торгові порти, пристані для завантаження та розвантаження, зв'язані з береговими та зовнішніми портами, не включені до додатку І.
71. Каналізація та споруди для зливного стоку.

72. Будівництво аеропортів** та аеродромів, не включених до додатку І.
73. Об'єкти з видалення відходів (зокрема, звалища), не включені до додатку І.
74. Об'єкти для спалювання або хімічної обробки нешкідливих відходів.
75. Зберігання металобрухту, у тому числі звалища автомобілів.
76. Відстійники.
77. Збір підземних вод або системи штучного поповнення підземних вод, не включені до додатку І.
78. Роботи з перекидання водних ресурсів між річковими басейнами.
79. Установки для очищення стічних вод.
80. Греблі та інші об'єкти, призначені для утримання або тривалого чи постійного зберігання води, не включені до додатку І.
81. Прибережні роботи для боротьби з ерозією та морські роботи, здатні викликати зміни на узбережжі в результаті будівництва, наприклад, гребель, молів, хвилеломів та інших захисних морських споруд, крім експлуатації та реконструкції таких споруд.
82. Установки для подання води на великі відстані.
83. Лижні траси, лижні підйомники та канатні дороги й пов'язані із цим розробки.
84. Пристані для яхт.
85. Поселення для відпочинку та готельні комплекси за межами території міста й пов'язані із цим розробки.
86. Постійні наметові табори й стоянки житлових автопричепів.

** Для цілей цього Протоколу термін «аеропорт» означає аеропорт, що відповідає визначенню, яке міститься в Чиказькій конвенції 1944 року про створення Міжнародної організації цивільної авіації (додаток 14).

87. Тематичні парки.

88. Проекти з розвитку промислових зон.

89. Проекти з розвитку міських територій, у тому числі будівництва торговельних центрів та автомобільних стоянок.

90. Регенерація відвойованих у моря земель.

ДОДАТОК III

Критерії визначення можливих суттєвих екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, зазначених у пункті 1 статті 5

1. Значимість плану або програми з погляду необхідності врахування екологічних міркувань, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, у тому числі для сприяння сталому розвитку.

2. Ступінь, в якому план чи програма встановлює структуру для проектів та іншої діяльності, або стосовно місця, характеру, масштабів та умов функціонування, або з погляду виділення ресурсів.

3. Ступінь, в якому план чи програма впливає на інші плани та програми, у тому числі в порядку ієрархії.

4. Екологічні проблеми, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, що стосуються плану або програми.

5. Характер таких екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, як ймовірність, тривалість, частотність, зворотність, розмах та масштаб (наприклад, масштаби географічного району, якого це стосується, або чисельність населення, якого це стосується).

6. Ризики для довкілля, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення.

7. Транскордонний характер наслідків.

8. Ступінь, в якому план чи програма стосуються цінних чи вразливих районів, зокрема ландшафтів, які мають визнаний національний чи міжнародний охоронний статус.

ДОДАТОК IV

Інформація, зазначена в пункті 2 статті 7

1. Зміст та головні цілі плану або програми та його (її) зв'язок з іншими планами чи програмами.

2. Відповідні аспекти існуючого стану довкілля, зокрема здоров'я населення, та ймовірні зміни цього стану, якщо план або програму не буде реалізовано.

3. Характеристики стану довкілля, зокрема здоров'я населення, в районах, які можуть бути суттєво уражені.

4. Екологічні проблеми, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, які стосуються плану або програми.

5. Цілі у сфері довкілля, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, установлені на міжнародному, національному та інших рівнях, які стосуються плану або програми, а також шляхи врахування таких цілей та інших екологічних міркувань, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, під час підготовки плану чи програми.

6. Ймовірні суттєві екологічні наслідки*, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, згідно з визначенням пункту 7 статті 2.

7. Заходи із запобігання будь-яким шкідливим наслідкам для довкілля чи їхнього пом'якшення, зокрема для здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації плану або програми.

* До цих ефектів повинні бути включені вторинні, кумулятивні, синергічні, коротко-, середньо- й довгострокові, постійні і тимчасові, позитивні й негативні ефекти.

8. Коротке викладення причин для вибору альтернативних варіантів, що розглядалися, та опис проведення оцінки, зокрема таких труднощів, як збої техніки чи наявність прогалин у знаннях, під час надання інформації, що підлягає включенню.

9. Заходи, передбачені для моніторингу екологічних наслідків плану чи програми, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення.

10. Ймовірні суттєві транскордонні екологічні наслідки, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення.

11. Резюме поданої інформації, розраховане на широку аудиторію.

ДОДАТОК V

Інформація, зазначена в пункті 5 статті 8

1. План або програма, що пропонуються, та їхній характер.
2. Орган, відповідальний за їхнє затвердження.
3. Передбачувана процедура, у тому числі:
 - a) початок здійснення процедури;
 - b) можливості для участі громадськості;
 - c) час та місце будь-якого запланованого публічного слухання;
 - d) орган, від якого може бути отримано відповідну інформацію та якому було передано відповідну інформацію для вивчення громадськістю;
 - e) орган, до якого може бути подано зауваження чи запитання, і строки надання зауважень чи запитань, та
 - f) яка є в наявності екологічна інформація, зокрема пов'язана зі здоров'ям населення, що стосується плану або програми, що пропонується.
4. Чи буде план або програма ймовірним об'єктом застосування процедури транскордонної оцінки.